

Euskaraldia

Joxean Agirre

Hizkuntzak oparoegiak dira. Oxford hiztegiak 350.000 hitz ditu eta Shakespearek 15.000 erabili zituen bere obra idazteko. RAEren hiztegiak 80.000 sarrera ditu eta Cervantesek berea 8.000 hitzekin idatzi zuen. Euskaltzaindiaren hiztegiak 145.000 sarrera ditu eta ipuin on bat idatz daiteke mila hitzekin. Eguneroko harremanerako, berriz, aski omen dira 300.

Beraz, belarriprest txapa etxean duzuenok, jakin ezazue aski dela egunean hamar hitz ikastea, hilabeteren buruan

edonorekin eguraldiaz, futbolaz edo maitasunaz hitz egiteko.

Hainbeste ahobizi eta belarripresten artean hirugarren txapa bat botatzen dut faltan, euskaraz hitz egiten gozatzen dutenena. Oso tarteka sumatzen ditut, adineko jendea da, ez naiz ari Euskadi Irratian edo telebistan hitz eta pitz jarduten dutenez. Beste prosodia bat dute. Euskarari eraikitako monumentu ibiltariak dira. Horiek hiltzen direnean zerbait garrantzitsua desagertuko dela iruditzen zait.

Imanol Lazkanok kontatzen du gazteak zirela Errezilgo Borondegi tabernara

joaten zirela igande arratsaldetan, han egoten ziren aitona hiztun eder batzuei entzuten egotera. Oraindik ere gelditzen dira ale batzuk eta ni bezala hiztun traketsak garenontzat mirariak bezala dira.

Baina desbideratu egin naiz. Euskaraldian gaude eta garrantzitsuena ondo edo gaizki euskaraz hitz egitea da, zarauztar etorkin hark egiten zuen moduan: behin herriko apaizak zerbait agindu omen zion eta *“Berorrek nahi badezu, eingo yau”*, esan omen zion. •

Gertutasun erlatiboa

Nekane Zinkunegi
Barandiaran

Izaten dira harremanak, egunerokoak izanda ere, erabat arinak eta azalekoak direnak. Eguraldiaz, bezperako loaren kalitateaz edo asteburuko planez haragoko elkarriketetatik pasatzen ez direnak. Badira, ordea, distantziaz urrunduago egon arren, konfiantza handiagoko harremanak ere. Email, watxap edo bestelako tresnek ematen duten kontakturako aukera baliatuta, edozertaz aritzeko moduko lasaitasuna eta konfiantza sorrarazten duten erlazioak. Seguru asko, aurrez aurre egoteko

presiorik ezak azalpen asko aurrezteko aukera ematen duelako.

Egunerokoan parean tokatu ez baina urtean egun jakinetan elkartzen direnek ere izaten dituzte, askotan, konfiantza handiko harremanak. Ikusi gabe hilabeteak pasatu arren, inoiz elkarrengandik bereizita egon ez balira bezala, behartu gabe, berez ateratzen diren elkarriketetarako aukera ematen dutenak. Mahai bueltan eserita edo trago bat eskuan hartuta, garai bateko ateraldiak oroitzuz barre algaraka plaze-

rezko egonaldiak partekatzeko moduko harremanak.

Joan den asteburuan izan dut sentsazio hori. Aspaldian egon gabeko lagun min batzuk elkartu eta dena erraz zihotala, ongi moldatzen ginela, kode berean komunikatzen garela. Halakoetan, euforiak eraginda, tentazioa izaten da ustekabeen sortutako uneak hurrengo baterako planifikatzeko. Baina planifikazio faltan ez ote dago xarma? Aurreikusitako gabeko une horiek sortzen direnean, guztia gerta dadin uztean? •